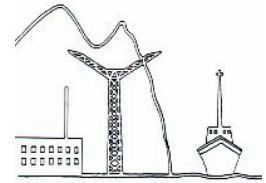

BRATTVÅG ROTARYKLUBB

Medlemsbrev nr. 4, 2003/2004

April, mai, juni

President Harald Gudbrandsen

Redaksjonskomité: Sindre Vik, Hillbjørg Austbø, Anders Lausund, Hjørdis Kristine Skaar

**Møtefri 6. april 2004
(påskeveka)**

Møte 13. April 2004 Furland

Åremål sidan sist, Halvard Ulstein (80 år!) og Bjørn Johnsen. Gjest: Guttorm Vik.

Klubbsaker: President Harald refererte til brev der dei ba om forslag til ny distriktsguvernør. Det er no Trøndelag sin tur til å ha guvernøren. Han leste også opp frå månedsbrevet frå Ålesund Øst, der det sto eit innlegg om møteplikta i Rotary.

Njål Remmereit gav tilstandsrapport om geitene våre. Etter vinteropphald i Sotåna skal dei laurdag setjast ut på Brattholmen. Fem små kje er komne til verda og to til er i vente. Alt vel.

Alf Johan Hustad frå Vestnes var kveldens foredragshaldar. Hustad er tidlegare rektor/skulesjef i Vestnes og leiar for Vestnes Sogelag. Han fortalde at det ikkje berre var bygda Brattvåg som hadde eigen fødselsdag. Det hadde også Furland på Vestnes. Den offisielle fødselsdagen for Furland var 13. mai 1850, og bygda er såleis nokre år eldre enn Brattvåg.

Hustad held eit interessant foredrag om starten på bygda Furland og om det enorme arbeidet som vart lagt ned for å få myrane mellom Vestnes og Tomrefjord til å bli dyrkbar mark. Det vart sagt at Myra mellom Tomrefjorden og Vestnes var ei «ulvestove» og at det var som ei vandring i «dødens dal».

Han fortalde levande om mol-densaren Jervell som kjøpte 6000 mål myr for omlag 2000 kroner og gjorde ein fantastisk innsats, men også mange meir eller mindre vellukka forsøk på å drenere myra. Han var ein pioner på myr dyrking og var ein framsynt mann. For den tid var myr dyrkinga på Furland det største landbruksprosjektet som hadde vore sett i gong i Noreg. Det var tung og seig myrjord og arbeidsfolket som jobba her sleit hardt. Seinare kom nye reiskapar og arbeidet gjekk lettare. No er mange bruk lagt ned eller slått saman, og Furland er blitt meir eit bustadområde. HKS

**Møte 20. April
Næringsvirksomhet lokalt og
globalt v/plassjef Stig Bjørkedal
fra Rolls-Royce Marine AS
Deck Machinery Brattvaag**

Opplysningskomiteen var ansvarlig for dagens møteprogram. Stikkordet var globalisering – hvilke utfordringer står vårt næringsliv framfor i dagens samfunn.

Referenten vil forsøke å formidle det Stig Bjørkedal hadde å si om utviklingen fra lokal produksjon til global sourcing – hva har skjedd siden lokale grundere etablerte seg i Årsundet i 1919 og fram til dagens fantastiske industribedrift, hvilke utfordringer de har stått ovenfor og hvilke valg de har gjort for å være med på utviklinga som har skjedd.

Rolls-Royce består av 4 divisjoner. Salgsinntektene er på 66

milliarder, og de har ca 40 000 ansatte. Marine divisjonen som Brattvaag er en del av, er delt i Naval og Commercial. Brattvaag er en del av Rolls-Royce Commercial Marine. De har 60 salgs- og servicekontor i 25 land, produksjonslokaliteter i 8 land. Omsetninga var på 11.5 milliard i 2002.

ENDRINGSPROSESSER

Hydraulik AS ble etablert i 1941. Produksjonslokalet var på 114 m², og de hadde 16 ansatte. Fram til i dag har 151 personer mottatt Norges Vels medalje for lang og tro tjeneste. Dette framstår som solid og langsiktig, edle varer, men hvordan har en slik stab greid omstillinger og endringer i økende tempo?

Fra etableringa i 1941, ble Hydraulik Brattvaag etablert i 1964, Ulsteingruppen tok over i 1992, Vickers i 1999 og Rolls-Royce i 2000. Disse endringene i eierskap har medført at de tilsatte har måttet venne seg til hyppige endringsprosesser, særlig var overgangen til engelsk eierskap stor.

Brattvaag har imidlertid alltid vært i første rekke. Dette gir trygghet og selvsikkerhet, et godt fundament for å utvikle seg videre. I 1998 og 99 ble produksjonsvolumet øket med 50 % uten at antall ansatte ble øket. De har komplett produksjon og montering innen fabrikken. RR har en global forsyningskjede. De har fabrikker i Polen og Korea som tester og ferdiggjør vinsjer og sender disse videre til kundene.

GLOBAL SOURCING

Brattvaag er på flere markeder, og har nå planer for Kina. Innkjøpskontora rundt om i verden framskaffer deler til produksjonen. Dette begynner etter hvert å bli komplisert – den globale forsyningstjenesten begynner å komme ut av kontroll.

Brattvaag er et skipsutstyrsselskap. De må ha kontroll med ettermarkedet i minst 50 år, de må ha full kontroll over alt de selger, og de må tjene penger. De er ett av i utgangspunktet 14 selskap og har ansvar for salg, prosjektledelse, engeneering, planlegging, innkjøp og produksjon. De skal rapportere til prosjektledelsen, noe som medfører enda noen utfordringer – måten å rapportere på har vært ulik. Tilrettelegging på en ensartet måte slik at alle innen konsernet ”snakker samme språk” har vært en prioritert oppgave.

Prosjektstyringa må foregå lokalt. Når det gjelder ettermarkedet må kunden kunne henvende seg til RR hvor som helst i verden og få et riktig svar. Et ensartet økonomisystem er også nesten et krav for å få raske og gode tall fra de enkelte enheter.

GLOBALT SELSKAP
Rolls Royce Commercial Marine har tatt noen grep: 14 selskap er ”rystet sammen”, de har ryddet i bitene og skapt ett selskap av dette. De har nå oppnådd dette

- Felles prosesser som er globale
- Ett logistikkelskap – de flytter varer mellom land like lett som de flytter varer innen et lager
- Felles krav til produkt, selger og kunde
- Felles krav til definisjon av produktet
- Modulariserte produkt (hyllevare, men mange varianter)

HVORDAN OVERLEVE I ET HØYKOSTLAND?

Det ser ikke spesielt lyst ut, kost-

nadmessig er det store forskjeller også i Norden, men det lar seg gjøre av 3 gode grunner: Kompetanse – Kompetanse – Kompetanse. Oversatt til RR språk: Produktkompetanse – produksjonskompetanse – prosesskompetanse. Disse områdene må være under konstant utvikling skal de komme videre.

Den teknologiske utviklinga er viktig. RR har ett av de største ingeniørmiljøer i Møre og Romsdal. De har et 5-aks maskinsenter for utvikling, og et eget testsenter med dynamisk testing opp til 130 tonn (referentens merknader: Dit ønsker jeg meg på neste bedriftsbesøk. Hva er et testsenter med dynamisk testing ?)

Stig Bjørkedal så dette som det mest eigna satsingsområdet framover. Brattvaag har ett av de mest moderne anlegga i Commercial Marine. Så lenge de kan greie å forbedre seg raskere enn sine konkurrenter, har de tro på suksess. Kompetanseutvikling innen alle de tre områdene produkt, produksjon, prosess var den eneste rette veien å gå slik de vurderte det. -----

Hvis det finnes snev av sannhet i at vilje gjør virkelighet, vil de lykkes. Den korte innføringa vi fikk i deres hverdag fortalte oss om kunnskaper, vilje og evne til å ivareta og videreutvikle denne fantastiske arbeidsplassen. HA

Møte 27. April 2004 Dugnad ved Brattvåg kyrkje.

Om lag 20 ivrige rotarianere og ei handfull andre frivillige gjorde en stor innsats for å fjerne gammelt rusk og spirende ugras under sin årlige dugnad i bygdeparken ved kirka.

Etter arbeidsøkta serverte Kari fra kirkeforeninga nydelige kaker og kaffe. Det var ei god økt – bygdeparken og området rundt

Kjetil steller rundt «Kjensledama»

Hillbjørg steller rhododendronbedet

Jostein reinskar rosebedet

Magne, Svein og Harald steller hekken

Leif og Arne tar søppelsekken

Sigurd og Johan vurderer arbeidet

kirka er nå nystelt og innbydende og klar til å ta imot årets konfirmanter kommende helg.
HA

Fritt møte 4. mai 2004

President Harald hadde fått tilbakemelding om at deltakarane på haustturen til Blåtind var så fornøgde at dei kunne tenkje seg å reise dit ein gong til. Han hadde difor tinga ny hausttur på Blåtind 10.-12. september 2004.

Nytt månadsbrev frå guvernøren.

Innkomande president Endre refererte frå PETS-seminaret, som er eit praktisk, engasjerande treningsseminar (for president og sekretær).

Nye medlemmer var som vanleg eit tema, og målet var å få to nye medlemmer i kvar klubb, fortalde Endre.

Datoen for markering av Rotary sitt 100-årsjubileum er sett til 23. feb. 2005. HKS

Møte 11. mai 2004 Bedriftsbesøk hos Valaker bakeri i Søvika

Gyda og Malvin Valaker starta opp bakeribedrifta i en kjeller i Søvika for 50 år siden.

Dagens eiere er Liv Valaker Røren og Alf Røren. De tok over bakeriet for en tid siden, nærmest etter en innskytelse. Etter at de tok over, har de utvidet betydelig, og framstår i dag som en svært moderne virksomhet med om lag 30 tilsatte. Utvidinga av virksomheten har foregått trinn-

vis ettersom de har hatt økonomi til det – nå har de et romslig og hensiktsmessig produksjonslokale i Søvika, to bakeriutsalg på Moa, ett i Brattvåg, ett på Vatne og ett i Ålesund. I tillegg til dette, leverer de varer til dagligvaremarkedet der det dominerende samarbeidet er med Coop Møre.

Fra en omsetning på 5 mill for 10 år siden, har de nå øket den-

4 fine bakarar klare for omvising: Liv Valaker Røren, Tove, Sindre og Hjørdis

Alf Røren viser korleis produksjonen av klippekran-sar er automatisert

ne til 28 mill.

De har satset betydelig på kvalitetssikring, utvikling av matvarestandarder samt investert i moderne utstyr som fjerner mye av det tunge arbeidet som tidligere var en kraftig belastning.

Bedriften er en lærebedrift – det medfører at de i øyeblikket har 5 lærlinger. Betjeningen er ung og feminin – uniformen er rosa, kun tilpasset kvinner. De syntes ikke det var naturlig med unge gutter

Valakerkakene gjorde ikkje skam på sitt ry.

bak disken (?) ..

Tidligere hadde de egne biler til varetransporten, men nå tar et transportfirma seg av denne delen, noe som både ble mer rasjonelt og billigere.

Vi fikk en omvisning i produksjonslokalet. Her var det ikke bare en bolle til brød og noen kakeformer, men transportbånd og og innretninger som sendte brødet fra deig til ferdig pakket brød i god orden. Vi fikk en kort innføring i hvordan klippekranser og annet kjent bakverk fra hyllene deres ble "konstruert". Det hele er i tillegg datastyrt, så PC lever også et liv på bakeriet.

Konditoryrket er en egen gren – her er det mer håndverk, selv om også dette foregår rasjonelt og i stort tempo.

Lønna er også god, den er på alle måter sammenlignbar med en vanlig industriarbeiderlønning. Ukomfortabel arbeidstid betaler seg, slik at en årslønn på 400 – 450 000 ikke var uvanlig.

De produserer også for lager – hyllevis med ferdige emner oppbevares frossen, klar til å settes i ovnen.

De ser etter hvert for seg en videre utvikling, særlig i Ålesund.

Besøket ble avsluttet med et nydelig bord med smørbrød og kaker, noe som smakte fantastisk. Jeg påstår at "Gydas" kaker er de beste i distriktet fortsatt!

HA

Møtefri 18. mai 2004

Møte 25. Mai 2004 Dugnad på Brattholmen.

Kaffi-ykt høyrer med

22 dugnadsglade deltakarar gjorde ein stor ryddejobb på Brattholmen. Geitene har formert seg. Tre killigar spratt rundt og minst ein til er ventande.

Møte 1. juni 2004 Arbeidsinnvandring v/Torill Ytreberg NHO Møre og Romsdal

Fra 01.05.04 har vi fått både et nytt EU og et nytt EØS. Utvidelsen er først og fremst positiv for heile Europa, men også for Norge. Det er EU's fire friheter som gjelder for hele EØS området, som går på det som har med varer og kapital å gjøre, personer, arbeidskraft og tjenester.

FRI FLYT AV PERSONER.

Alle lurar nå på om det kommer en flom av arbeidssøkere. Vi snakker først og fremst om det ordinære arbeidsmarkedet. Det er de som får jobb til ordinære lønns- og arbeidsvilkår, der arbeid og oppholdet er som om det er permanent. Og så er det de tilfeller der det er sosial dumping. NHO ønsker ikke noe som er bygget på sosial dumping. Dette må reguleres skikkelig. Her blir det spennende å se hva som skjer. Det kan også bli økt press på det svarte arbeidsmarkedet.

For det er ikke alle som kommer hit som får jobb. Det er ikke alle som vil reise tilbake når de ser hvordan vi har det i Norge. Og det er ikke alle som går til seriøse bedrifter.

FRI FLYT AV TJENESTER.

Dette er kanskje den problemstillingen de fleste synes er vanskeligst. Men kontrakter og opphold er midlertidig.

Arbeidstakere er ansatt av entreprenører i hjemlandet. De avlønnes etter deres lønnsforhold, og skatter til hjemlandet. De er ikke en del av det norske arbeidsmarkedet. Det er ingen krav til lønnsnivå. Hvis en ikke gjør noen reguleringer her, så er det fare for sosial dumping.

MULIGE KONSEKVENSER VED FRI FLYT AV TJENESTER.

Det blir tøffere konkurranse. Oppdrag i Norge, gis til østeuropeiske firmaer. Eller norske firmaer oppretter datterselskaper i utlandet, og starter delproduksjon der. Dette medfører mindre skattepenger til Norge. Men det er ikke berre lønn som er konkurransefortrinn. Språk og kunnskap, er også en viktig faktor der norske arbeidstakere har fordele.

OVERGANGSREGLER.

Arbeidssøkere gis rett til å oppholde seg i Norge, for egen regning (boughtgifter, mat, etc), i inntil 6 mnd mens de søker arbeid. Dersom de får arbeid, skal arbeidsavtalen vedlegges søknaden om oppholdsavtale. Søknaden må være innvilget for å få arbeidstillatelse. Arbeidstillatelsen får de for 1 år, eller er det en jobb med begrenset varighet (kortere), så gjelder den i denne perioden.

SOSIALE RETTIGHETER.

Straks en statsborger har fått arbeidstillatelse, så gjelder de norske reglene.

KAN BESKYTTELSESTILTAK ETABLERES FOR FRI FLYT AV TJENESTER?

Det er ingen overgangsordninger. Men partene i arbeidslivet kan fremme krav om "allmenngjøring av tariffavtalene". Dette er regulert i lov om allmenngjøring. Lovens utgangspunkt er å sikre like arbeidsvilkår. Den åpner for offentlig kontroll og nye sanksjoner. Det innføres nye kontrollrutiner, og det er arbeidstilsynet som får fullmakt til å håndheve reglene som er nedfelt i denne loven. Det vil bli innført skjerpede kontrollrutiner, der bl.a. arbeidsgivere er pålagt å påse at arbeidstakere har identitetspapirer på seg.

KONKLUSJON.

NHO støtter utvidelsen av EU. Den er grunnleggende viktig for europeisk stabilitet og utvikling. NHO mener den er positiv for Norge. Det blir neppe problemer på arbeidsmarkedet. Dessuten, Norge trenger økt arbeidskraft/innvandring. Tjenestemarkedet stilles overfor utfordringer og økt konkurranse. Bedre kontrolltiltak må iverksettes for å hindre at arbeidstakere går over til svart arbeid. NHO mener at situasjonen nå er hausset opp, og at en må ha "is i magen". Etter deres mening vil arbeidsmarkedet tilpasse seg den nye situasjonen. AL

Møte 8. juni 2004 Fritt møte

President Harald hadde fått en henvendelse fra Siri Linn Urke, om vår klubb kunne være med å dekke utgifter i anledning RYLA-opphold. Det var enighet om at styret bør se positivt på søknaden.

Hovedtema for kvelden var: Videre framdrift av Brattholmenprosjektet. Harald tok først et tilbakeblikk på hva vi har gjort til nå, så vart det 10 min diskusjon rundt borda, for deretter å fortsette diskusjonen i plenum.

Konklusjonen ble at fokus på arbeidet fremover måtte være:

- Rydding inne i bukta
- Fylle opp med sand og gjøre den attraktiv for barnefamilier. I den forbindelse gjerne invitere andre utenfor Rotary til å være med (f.eks på en lørdag). En må da gjerne få fraktet over en gravemaskin på en pram.
- Lage til grill/bål plass (Mure opp grill med rister)
- Styret fikk fullmakt til å oppnevne en ny prosjektgruppe til å stå for den videre fremdriften.
- Den offisielle åpningsdagen for "Prosjekt Brattholmen", blir under Myldredagane 2005. AL

Møte 15. juni 2004 Fritt møte

Det stod fisketur på programmet, men veret var så lite innbydende at den vart utsett til neste veke.

Møte 22. juni 2004 Fisketur

Denne dagen var værgudene med oss. Det var blankt hav, strålende sol og varme i luften. Knut, Endre og Eldar stilte med båter.

Småseien beit villig

... der nyfiska småsei, så lekker og rund fortærest til fjellsmør og brød

Det var godt fiske, så det var mange fornøyde fiskere ombord i båtene.

Fisketursang på Drynaholmen

(Mel.: Calle Schewens vals)

Ved Drynaholmbukta, der Svanhild og Per si hytte ligg vakkert ved strand, der småbåra skvalar mot holmar og skjer når sola går ned i ein brand, der møtest vi, vener, ei sommarglad stund i ange av tare og sjø, der nyfiska småsei, så lekker og rund fortærest til fjellsmør og brød.

Den sotsvarte gryta står med vatnet på kok og putrar ein glad melodi, når båtane stemmer inn, og fisk har dei nok når fiske og fangst er forbi. Der fisken eit siste tak med sporden sin slær før han går i kokande mukk, og kokken står velnøgd og smiler og lær, for han er ein dugande kokk.

Så tender vi bålet og dansar på voll, vårt midtsommarnattseventyr, men gøymd bak om steinar ligg tussar og troll og undrast kva dette betyr. Forbrødring og -søstring er Rotarys mål. For venskap i tusende fold vi hever vårt pappkrus og tømmer ei skål, og valsen kling over i mull.

Sjå, dagen som saman med sol i nordvest går raudnande blygt i si grav, har pynta så vakkert til midtsommarsfest og gylt både himmel og hav. Og fjella i sør kan i nattdrakt vi sjå, det skumrar i li og i lund. Men ut i nordvest der står nattlampe på. Naturen kan ta seg ein blund.

Men høyr kjære vener som er her i kveld og har det så hyggjeleg her, når solskiva sloknar som døyande eld: Vi takkar til Svanhild og Per. Her skapest det hyggje, vi kjenner oss vel, om sliten blir kanskje vår kropp. Men dansa vi berre med ånd og med sjel, vi dansa til sola stod opp.

Kalle Kraft

Klokka åtte sette båtene kurs mot Drynaholmen og hytta til Svanhild. På land venta de som hadde tatt ferga over og vannet var klart til koking av fisken. Det vart en herlig kveld med mye god fisk, og som vanlig var stemningen på topp. Takk til Svanhild som tok så vel imot oss på hytta. AL

29. juni 2004 President-skifte

Etter at Harald hadde ønsket velkommen, startet møtet med en sang (Kirsten spilte). Harald tok deretter et tilbakeblikk på hva som hadde skjedd i løpet av året han hadde vært presi-

dent. Blant annet nevnte han her den gode omtalen og pressedekningen klubben hadde fått ved utdelingen av kulturprisen på Lepsøya. Han takket styret og medlemmene for støtten gjennom året. Ivar fikk ros for det arbeidet han har gjort med klubbens internettside.

Det vart foretatt utdeling av rose til Rolf H. for 100 % fremmøte i gjennom året. (Øyvind og Sindre som også har 100 %, feriert på Kreta). Njål fikk overrakt blomster for den jobben han har gjort med geitene på Brattholmen. Det vart også overrakt blomster til kameratskapskomiteen (den komiteen med flest arbeidsoppgaver). Det vart deretter foretatt overlevering av kjede, klubbe og "Tron" til Endre som er den nye presidenten. Samtidig vart det fortatt utveksling av merke.

Endre meinte at Harald måtte ha nesten 100 % fremmøte, for det var lite han hadde måtte steppe inn gjennom året. Han overrakte blomster til Ingrun for den tiden Harald hadde vært opptatt med klubben. Endre på fortsettelse av den gode ånden i klubben.

Etter at den formelle delen av møtet var over, vart det servert bacalao med tilbehør. Som vanlig, livlig prat og god stemning.

AL

Snart past president Harald har hengt kjedet på ny president Endre